

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Julius' 9-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Jun. 18-dikán ilyen beszélgetések fordultak elő a' Parlamentum' alsó házában az *Afriai* tolvaj Fejedelmekre, legnevezetesebben *Algiriára* nézve: —

Brougham: — „Minden értekeződésem, mellyeket ezen dologfelől tettem, azt mutatják, hogy ezek a' Fejedelmek *Sárdiniával* és *Nápolyal* alkudozásra léptek, és hogy, mint a' közönség vélekedik, ezen alkudozásokban *Anglia* közbenjáróskodott. Ha igaz az, hogy mi egy ilyen Kötést, a' mi közbejövételünk által helybehagytunk (sánktzióntunk), ha mi ezen alkudozásokban valamely részt vettünk; 's mindennek felette ha igaz, hogy Lord *Exmouth* azon hadi hajós sereg mellett is, melynek ő a' fő vezére, ezen alkudozásokban közbenjárói foglalatosságot követett-el: így ez gyalázatjára szolgál az *Anglus* névnek, 's egy olyan tselekedet, a' melynek legboldogtalanabb következései lehetnek. Egy ilyen alkudozás nem egyéb, hanem mind azoknak a' kegyetlenségeknek, prédálásoknak, 's ragadozásoknak helybehagyása, mellyeket eddig ezek a' vad nemzetek elkövettek 's még ezután is elkövethetnének; és pedig annyival is inkább, hogy ez az (*Algieri*) Fejedelem csak arra kötelezte-le magát, hogy csak a' megnevezett Hatalmasságok' kereskedésbéli szabadságát fogja tiszteletben tartani. E'képpen tehát Nagy Britannia által, ezeknek a' ragadozóknak a' magok gonosz tselekedeteikért még egy nagy summa pénz

is szereztetett jutalomúl; 's azok a' Státusok, mellyeknek ezen kötésekből semmi részük nintsen, büntetetlenül kipredáltathatnak ezen tengeri tolvajok által! E' nem üres félelmeskedés; mivelhogy már az a' következése lett a' Kötésnek, hogy az *Algiriái* nép megboszszankodván a' maga Fejedelme által kötött egygyezésért, melly miatt a' maga prédálásra való természeti jusainak egyik ágától, tudniillik attól, hogy a' Nápolyiakat és Sárdiniákat már ki nem prédálhatja, megfosztatott, csak az által tsendesítettethetett-le, hogy eleibe terjesztett, hogy még elég mezeje van a' prédálásra, minthogy Nápolyon és Sárdinián kívül, még csak az egy *Austriát*, 's még néhányat, a' mellyek valamely más kötés által fedeztetnek, kivéven, a' több *Frankokat* (*Keresztényeket*) mind kipredálhatja. Az ezen vad nemzetek által gyakoroltatott gonoszság annyival rettenetesebb, hogy ez által pallérozott nemzetek lesznek a' barbarus népeknek áldozataikká, midőn ellenben más felől a' Szeretsenek, ha a' Keresztények által nállok gyakoroltató embervásárban ezekhez rabszolgaságra esnek, a' mellett, hogy ezen embervásárnak nálunk oly heves ellenségei találtattak, sokkal kevesebbet kell szenvednie, mint a' keresztények szenvednek a' Barbarus Fejedelmeknél.“

Beszédjét azoknak a' sok kegyetlenségeknek előszámlálásán végezte *Brougham*, mellyeket a' keresztények még ezen újabb időkben is kiállani kéntelenítették ezen

vad Fejedelmeknél. Végezetre azt kívánta az Orátor, hogy terjeszsze a 'Parlamentum' eleibe a' Minister azokat az írásokat, a' mellyek az *Algiriai* Fejedelemmel kötött Alkut illetik.

A' példák között, mellyeket ezen kegyetlenségeknek megmútatására elő hordott *Brougham*, említette, hogy *Croker* nevű Anglus tiszt egy versben mint szemmel látó tanú jelen volt, mikor éppen 300 ilyen szerentsétlen keresztény raboszlókat kiszállították az *Algiriaiak* a' partra, a' kiknek azutáni naponként való éledeljek tsak 1 font megehetetlen kenyérből és vízből állott. Az első 14 napok alatt 70- neu haltak meg ezen szerentsétlenség közűl. Dolgoztatásközben a' baromnál nem különbben hántak vélek. Egy dögleletes levegő szobában 24 függő pokrótzokban hálatták őket. Semmi különbséget nem tettek, öregek, gyermekek, aszszonyok, 's férfiak között.

Egy más Anglus tiszt látta, hogy egy Nápolyi elévaló aszszonyságot nyoltz gyermekeivel egyetemben miként hurtzoltak el ezen raboskodásra, melyben 13 esztendeig szevedett, 's két gyermekei haltak el az inségek miatt. 'S ilyen népekkel lépünk mi még is békességes kötésekre! —

Castlereagh: — „Az Országlószék kezénél ezen Dokumentumoknak még tsak egy része találtatik, minthogy az alkudozások még nem végződtek el. Minekutánna elévződnek, akkor minden késedelem nélkül eleibe fognak ezen háznak minden írások tétettetni, mellyekből által lehet látni, hogy az Anglus Országlószék az igasságnak és politikának minden principiumait a' maga szemei előtt hordozta ezen dologban. A' mi pedig az Orátor úr okoskodásait illeti, ezekre még most nem lehet annál egyebet előhozni, hanem tsak, hogy a' Ministerium az igasságnak ügyét ezen alkudozásokban eléggé előmozdítani iparkodott, a' mellyet elég nyilvánosságosan által lehet látni tsak abból is, hogy az *Algiriai* Fejedelem most legelőbbször kötelezte-le magát arra,

hogy ennekutánna a' hozzáeső keresztény foglyokat úgy fogja tártani, mint az Európai nemzeteknél hánnak a' hadifoglyokkal, 's a' hadakozásnak végződésekor ő is szabadon hotsátja őket.

Smith nevű tag gyávaságnak nevezte azt, hogy a' pallérozott világnak közepette egy ilyen tengeri tolvajokból álló fészeknek fennállása megengedtetik, és azt erőssítette, hogy mind azok a' Kötések, mellyek valaha ezen tengeri tolvajokkal tétettek, nem egyebek, hanem tsak azok az esztendőnként való ajándékok vagy inkább azok az adófizetések voltak, a' mellyek ezeknek oly feltétel alatt ajánltattak, hogy a' magok ragadozó expeditzióikban az Anglusokat ki-mélljék-meg: „Igen jó alkalmatosságot nyújtott vala, úgy mond, nekünk arra, hogy a' világot ezen veszedelmes emberektől meg szabadítsuk, tavaly a' *Bétsi Congressus*; de mi elmellőztük ezt az alkalmatosságot: kötelességünkben áll tehát, hogy ezt a' tetemes hibát jóvá tegyük.“

Lord *Cochrane* ezt erőssítette, hogy két Lineahajó tökéletesen elég lett volna arra, hogy az *Algiriaiak* elfogadni kéntelenítsenek az eleikbe szabott feltételeket.

A' felső házban Jun. 21-dikén a' Romai Catholicusok' ügye fordult elő. Lord *Donoughmore* egy kérő levelet terjesztett a' a' *Galwai* nevű Grófságban lakó Protestáns Nemesség' és kereskedők' nevében a' Lordok' eleibe. Nagy számú nemesek és kereskedők irták neveiket a' kérő levél alá, a' Catholicus hazafiak' ügyének felvételését 's állapotjoknak jó lábra lejendő állítatását kérvén. A' levél tétetett a' Parlamentum' asztalára, a' nevezett Lord pedig olyan jóvallást terjesztett a' Lordok' eleibe, hogy ezen levélnek kívánságához képpst tegyen ígéretet a' Parlamentum az eránt, hogy azokat a' törvényeket és megszorításokat, mellyek által a' Nagy Britanniai és Irlandiai Romai Catholicus Hiten lévő lakosok' állapotjaterhelhetik, a' Parlamentum'

üléseinek közelébbi megújítatásakor, érett megfontolás alá fogja venni, és meg fogja vizsgálni, hogy valyon nem lenne-e igasságos és a' czéllal megegyező dolog az, hogy az Országlás' és Constitutio' állapotja az által is erősebb lábra helyeztetődjek, hogy a' Status' minden tagjainak az egyenlő jussokkal és privilégiumokkal való élés megengedtessek.

Lord Longford azt mondotta, hogy ő nem hagyhatja helybe ezt a' jóvallást, azért, hogy ő a' czéllal ellenkezőnek tartja azt, hogy a' Parlamentum egy ilyen határozás által magát, ezen fontos tárgy felett való tanácskozásra nézve valamely meghatározott időponthoz kösse. — Hasonlóképpen ítelt Lord Bathurst. — A' Király' fia Augustus Sussexi Hertzeg ellenben jónak találta a' *Donnoughmore'* jóvallását.

Az ország' Cancellariusá ügyítelt, hogy a' kérdésben lévő dolog ellenkezik a' Constitúciónak lelkével, minthogy ez a' Constitúció egyedül tsak a' Királyt ismeri az Anyaszentegybáz' fejének lenni, és semmi más Főnek hatalmát meg nem ismeri.

A' keresztényi egymáshoz való megengesztelődéssel legmegegyezőbb módon fejezte ki magát: a' Norwichi Püspök: — „Minden keresztény Püspöknek az, úgy mond, a' kötelessége, hogy az emberek' egymással való indulatját megengesztelje, és nem az, hogy közöttök hasonlást gerjeszsen; az, hogy a' vallásbéli egyenetlenkedéseket szelidséggel tündesítse, és nem az, hogy a' köztök uralkodó költsönös haragot mérgesítse. Nagyon ellenkezik Ministereinknek az a' tselelkedete a' böltseséggel, hogy a' Király' négy millió alattvalóinak igasságos kívánságát nem teljesítik, 's annak magokat ily vakmerőképpen ellene szegzik. Melly könnyen megtörténhetne, hogy ez a' veszedelmes kiáltás: *Nem kell semmi Pópistaság!* a' tengerentúl lévő részekről (Indiából) ezen sokkal veszedelmesebb kiáltással eközök vissza: *Nem kell a' Nagy Britanniával való egygyesség!*

Hosszas beszélgetés után voksolás határozta meg a' dolgot, a' melly ezen fontos tárgyra nézve nevezetesen ütött ki, azért, hogy a' két ellenkező rész között tsak négy voksból állott az egész különbség. A' *Donnoughmore'* jóvállásának 73 ellenzői, és 69 pártfogói voltak. És így tsak négy voksból álló többséggel vettetett vissza. Ezen tekintetből úgy nézik sokan ezt a' környűállást, mint a' Catholicusok' ügyének valóságos győzedelmeskedését, és nem kételkednek rajta, hogy a' Parlamentumnak a' jövő téli üléseiben, már egyszer tsak bé fogtelní az Anglus és Irlandus Catholicusoknak ily régóta sürgetett kívánsága.

Afrikából, a' Sierra Leonai Anglus kolóniából így írt egy Anglus tiszt, Apr. 24. di napján: —

„Tsak annyi időm van, hogy arról tessek jelentést; hogy mi, két két gazdag hajót vezetünk bé ide, mellyeket prédába nyertünk. Egygyiket én fogtam el. Ez egy 18 ágyus, 80 matrózos, Portugallus Brigg. Egy óráig verekedtünk velle. Mind a' két rész sok embert vesztett, a' kik rész szerént elestek rész szerént megsebesedtek. Ez a' Brigg 600 Szeretsenekkel megterheltetve evezett, kiket a' *Benini* partnál rakott volt fel. A' következő napon ismét elfogtunk egy más Portugallus hajót; ez is *Brigg*; *Antonió* a' neve; 558 Szeretsen rabokkal volt terhelve. *Brasiliába* akart evezni. Ez, ellentállás nélkül megadta magát. A' szerentsetlenek között 57 ten haltak meg tsak azalatt, míg ide visszaérkeztünk vellek. Holnap ismét kivezünk öt más ugyan ilyen emberekkel kereskedő hajóknak felkeresésére és elfogására. Azután Napnyugoti Indiába fogjuk venni útunkat, 's onnét vissza evezünk Angliába. A' rakszolgakereskedés még nagy divatjában foly; ha véget akarunk néki vetni, legalább 30 könnyű hajókra leszen szükségünk, hogy szüntelen fogdoshassuk az emberkupertzeket.

Az idegeneket illető törvényprojektomot, melly felett az alsó ház oly sokáig vetelkedett, 's utoljára tsakugyan még is megerősítette vala, a' felső ház tsak bizonyos változtatással erősítette-meg, melyre nézve ismét visszaadatott az, az alsó ház' eleibe. — A' Palmer' jóvállására meghatározta a' Parlamentum; hogy küldjön egy irást a' Régens Princzhez, oly kérelemmel, hogy — 1)ször, közönségesen nyilatkoztassaki azt, hogy melly nagyon nehezteljen a' Szeretsen rabszolgáknak Barbados szigetén való feltámadásokért — 2)ször, nyilatkoztassaki azon való nagy hámulását, melyre azáltal a' hibás vélekedés által felindított, hogy a' Szeretsen rabszolgákat ő Királyi Hertzegsége, vagy a' Parlamentom szabadságba helyezettette volna — 3)ször, javasolja ő Királyi Hertzegsége ezen plántatartományok' Elöljáróinak, hogy minden eszközöknek elővétele által iparkodjanak a' Szeretsenek' erköltsi és religiói állapotjának megjobbításán, és azon, hogy azoknak környülállásaikon a' lehetőségig való könnyebtlülés tétetethessék.

Az Anglus Király' egygyik életben nem lévő ötsének fia a' Gloucesteri Hertzeg, házassági életre lépik a' Királynak Maria nevű leányával. Ez a' házasság régen hallatott, de már most valóság, és tsak addig fog halasztódni, míg minden ahoz kívántató készülétek megtétnék. Mind ketten 1776-ban születettek.

Amerika, és Amerikai Szigetek.

Insurgens Generális Bolívarhoz, a' ki Sz. Domingo szigetéről a' Cumanai part mellé evezvén, oda 2700 emberekkal kiszállott, a' lakosok közül azonnal hozzátsatolta magát valami 3000 emberekből álló sereg, melynek azt az okát adják, hogy Gen. Morillo, a' Királyi seregek' vezére, ismét nagyon elidegenítette, nagy keménysége által, magától a' Király' részére visszaállott tartományokat.

Guadaloupe szigetéről írják, hogy a' tengeren egy Sz. Domingoi hajós sereg mű-

tatta-meg magát, a' melly fegyveres sereget vitt, és azt tartják rolla, hogy Barbados és Antigua szigetek felé evez, az ezen szigeteken lakó nyughatatlan Szeretseneknek segittségekre; 's egyéberánt is nem titok már az, hogy Christoph Király már régtől fogva egygyetértésben van külömbkülömb szigeteknek Szeretsen lakosaikkal. Ezeket a' Sz. Domingói fegyveres népet szállító hajókat éppen akkor tájban látták a' tengeren evezni, mikor a' Szeretsentámadás Barbados szigetén kiütött.

Mikor Barbados szigetéről a' legújabb tudósítások Európa felé megindultak, minden nap' 30-tól fogva negyvenig való Szeretsen insurgenst ölték-meg. Még valami 1000-re telt azoknak a' száma, a' kik összefogdosztatva voltak. Még az erdőkben is néhány ezeren tartózkodtak tulajdon vezérjeik alatt.

Azokrol a' Frantziákról, a' kik magoknak Északi Amerikában kerestek menedéket, azt írják, hogy úgy látszik, mintha az Európai dolgokrol minden gondjokat egészen elvették volna, 's tsak arra fordították minden figyelmetességeket, hogy gazdagságaikat, mellyel némelyek közzülök ugyan jól megrakodva hagyták-el Európát, miképpen használbassák 's költhessék legnyugodalmasabban. Sokak nagysummákat tettek-bé részszerént az Anglus részszerént az Amerikai Bankóba.

A' Sz. Domingói Christoph Királyrol azt írják Londonbol, hogy az ő udvaranagy lépésekkel siét előre a' pompás dolgokban való buborékolásban (egy szóval a' Luxusban). Mostanság egész hajót terheltek-meg számára legdrágább Mahoni vagy Mahagoni fábol való házi butorokkal, melyeket a' Londoni leghíresebb mesteremberek készítettek.

Admirális Brownrol, a' Buenos-Ayresi Szabad Status' tengeri fő vezéréről azt írják, hogy a' Perui tengerre egy nálláál erősebb Spanyol hajós sereg érkezvén-meg, ez által elnyomattatott Limának tályékai-

rol, mellyeket egy ideig bézárva tartott, és a' hol sok kárt okozott a' Spanyol anyahazához lüszeggel viseltető tengeri kereskedőknek.

Frantzia Ország.

A' Király és a' Familiája Jun. 25-dik napján *Versaliában* ebédelték; a' véghetetlen sokaság ó Felsőgeket véghetetlen elragadtatással fogadta; a' szökő kúta szöktek. Vatsorát a' Trianonban adott ó Felsőge, a' honnét estvéli tizenegyedfél órakerent vissza Párisba, a' Thuillériába. Jun. 26-dikán énekes játék volt a' Királyi kastélytheátromában. — Jul. 2-dik napján *Rambouillet*be ment az Udvar.

Junius' 26-dikán, a' Királyt kivéve, az egész Királyi Udvar Lord *Wellingtonnal* volt bálban: a' hol még *Berry* Királyi Hertzezné is tántzolt.

Marschal *Suchet*, az *Albuferai* Hertzeg, mint mondják audientzián lévén a' Királynál, egy óráig tartott az audientziája, 's ismét belépett a' Király' szolgálatjába. Marschal *Davoust* is meg nyerte, hogy a' Páristól ó órányira lévő jószágába, melynek *Savigni* a' neve, vissza jöhessen és ott lakhassék.

Bordeaux városában mostanság különös példáját mütatta *Lussak* Antal nevű ember a' nagy ehetőségnek is, de kivált az ízérzésbéli különösségnek. Megevett, fogadásbúl, egy nyársan süit egész farkast.

B r a s i l i a.

A' Portugallus Király' leányai, a' Spanyol Király' 's ennek ötse' jegyeseik, a' *Rio-Janeiró*bol jött legújabb tudósítások szerént, még útnak nem indultak volt *Kadiks* felé, sőt már azt is kezdik erőssíteni, hogy talóm megtörténhet, hogy az egész házasságból semmi sem fog lenni. A' *Rio-Janeiró*ba küldetett Spanyol Követek nem nagy kedvességben látszanak lenni a' Portugallus udvarnál; többire tsak azon hajón tartozkodnak, mellyen a' Királyi Hertzeaszszonyoknak megkérésére Amérikába eveztek.

B e l g i u m.

A' Frantziá' revolúzióbol nevezetes *Barrere* és Exdirektor *Barras*, egy időtől fogva itt Belgiumban tartózkodnak.

A' Király, meghivattatván az *Orosz* Császár által a' *Szent Szövetségbe* való béállásra, elfogadta a' meghivattatást, 's a' maga' ezen *Szövetségbe* való beállását egy Akta által kinyilatkozattatta.

S v é t z i a.

Stokholmbolis, mint hallik, Május' 24-dikén elindította a' Svétziai Udvar ezen *Szent Szövetségbe* lett beállásának Aktáját, *Petersburg* felé.

S á r d i n i a.

Ezen szigetre az *Alghieri* nevű kikötőhelybe néhány hajók érkeztek - meg azon kalárizshalászok közzül némelyekkel, kik a' *Bonai* vérontásbol megmenekedettek. Szüntelen üzték őket a' tengeri tolvajok, úgy hogy tsak aligalig menekedettek ki a' körmeik közzül. Néhány kised hajók, mellyek az ezen Afrikai partokat odahagyni idarkodó szerentsétlenek által igen nagyon megterheltetve voltak, az üzttetésközben a' tengerbe süjedtek. Némelyek ijedtekbe is meghaltak, mikor a' haramia sereg reájok tsapott.

Német Ország.

A' *Rénusi Merkurius* ismét megindult a' *Frankfurtum*tól nem messzelévő *Offenbach* városából. Az írója Professor *Martin*. *Uj Rénusi Merkur* név alatt adja az ujságát, és semmi Censúra alatt nem lesz.

A' *Hamburgi Ecobachter*, *Koblenz*i tudósítások után erőssíti, hogy *Görrest*, a' megtiltatott *Rénusi Merkurius*nak volt íróját, a' *Bavarus* országlószék 4000 forint fizetéssel, úti költségének megfizetésével, 's egész nyomtatásbéli szabadsággal megkínálta, hogy mennyen *Monachium*ba ujságának kiadására: hanem *Görres* nem fogadta el a' hivatalt. Most *Koblenz*ben privátizál.

A' *Bavariai* Király elútozott a' maga *Rénuson* túl lévő tartományainak meglátá-

sára. Már megérkezett *Landauba*, onnét: *Zweybrückenbe* veszi útját.

H e l v e t z i a.

Az *Argaui* Kantonban ilyen Rendelés jött ki a' Censúrának eltöröltetése eránt: — „Mi, *Argaui* Polgármester és Tanács, rendeljük: 1). A' közönséges levelekre nézve eddig fennállott *Censúra*: eltöröltetik — 2). Minden közönséges levélre, és minden egyéb nyomtatott írásra, fel kell az író, vagy kiadó, vagy pedig a' nyomtató' nevének téteteteni. — 3). A' vallás, erkölcs, közönséges rend, 's a' fennálló Constitúziók és Országlo'zekek eránt tartozó tisztelt ellen valamely nyomtatott írásban talaltató minden nyilatkoztatásokért, valamint szintén a' magános személyeket vagy közönségeket illető minden betsületsértésért, felelni tartozik az író, kiadó, vagy nyomtató — 4). Ezen rendelkezésnek végrehajtása a' Polítziai tisztviselőkre bízattatik — 5). Ezen rendelkezésnek közönségesen ki kell hirdettetni. Költ *Argauban*, Jun. 18-dikán, 1816-ban.

Középtengeri' Vidékek.

A' *Joniai Szigetek* újságában egy Proklamatio' jött ki, a' melly Május' 29-dikén költ, 's azt foglalja magában, hogy Anglus Generális *Maitland* a' *Korfui* Senátust eloszlatta, azért, hogy ez azt kívánta, hogy ő, az 1803-ik esztendőbeli Constitúciónak ereje szerént, a' *Joniai* egyéb szigeteknek is képviselő fő tisztségének tartattassék.

Elegyes dolgok.

Az újabb levelekben ezeket olvasuk: —

A' *Wálesi* Hertzegnének az Angliai Régens Princz feleségének, mikor *Tuniban* járt, egy ifjú Oróslánt adott aján-dékba a' Fejedelem: a' Hertzegné pedig azt Generális *Pinónak* ajándékozta, kinek falusi jószágát Olaszországban *Como* mellett magának megvásárlotta ő Hertzegasszonya. F. M. Lajtnánt *Pinó* a' *Schön-*

brunni Cs. K. Vadas kertbe küldötte azt, mint valósággal igen szép ritkaságot, melyért igen szép köszönetet érdemlett Császár ő Felségétől írásban, mint az a' *Majlandi* újságban is kihirdetett. — Ez az *Afrikai* Oroszlánykőjök már itt van a' *Schönbrunni* kertben. Két ketske szoptatja.

A' *Frantzia* Király' felkenettetése véghez fog ezen nyaran menni *Rheims* városában.

A' *Frantzia* szélekről érkezett tudósítások szerént, kinyomozta a' *Frantzia* Polítzia azt az útát módot, mellyen a' tiltott újságleveleket idegen országokból *Frantzia* országba bélopták, és a' mellyen az országban bennlévő nyughatatlanok a' külső országokon tartózkodókkal levelezést folytattak. Sokakat fogságra vittek érette. Vámosok is sokan részesültek a' dologban.

Az *Algiriai* Fejedelem kibotsátotta a' fogságból az Anglus Konzult, 's azon két hajókat is kiadta, mellyeket ezen Konzultnak elfogattatásakor nem régen elvétellett vala.

A' *Constitutionel* nevű *Párisi* újság azt írta vala, hogy *Gail* nevű asszszony-ság, *Párisban* a' muzsikát és deklamálást tanító Királyi Oskola' Professorává neveztetett volna: hanem azt írják a' többi újságok, hogy nem igaz.

Az *Amerikai* legújabb levelekben írják, hogy *Peruban* és *Meksiaóban* oly nagy felmérge-süléssel foly a' hadakozás, hogy semmi személynek és tulajdonnak nints semmi bátorsársága. A' *Gerillások* oly rettenetesen viselik itt is magokat, mint a' *Spanyol* országok viselték a' *Frantzia* háború alatt. Leginkább azzal teszik magokat rettenetessé, hogy nem tudhatni, hol és mikor kelljen tőlök félni. Sokszor egy órányi idő alatt megteszik az expedíziójokat. Azon óra alatt már el is távoztak. Az idege-neknek állapota legfélelmesebb, mint hogy az otthoniak nagyon gyanus szemekkel nézik őket.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesten Julius' 3-dik napján költ levelekben ezeket írják: —

Nálunk a' Pénz eránt kijött Pátens, mellynek következei Hazánkat igen nagy részben illetik, közönséges megnyugodást szerzett. Kiki általlátja belőle, hogy Felséges Urunknak böltsessége, 's atyai gondoskodása olly útat választott, mellyen hív Alattvalói a' Papiros Pénz' betségnek leszállása által okoztatott terhétől bizonyosan megmenekednek, és pedig olly módon, hogy abban senki erőltetést ne szenvedjen. — Ezen Felséges Rendelesnek szerentsés következei már most is látszani kezdenek; mert azok, kik eddig Gabonájokat, Gyapjújokat, Boraikat lerakva tartván erőltetett szükségét szerezni igyekeztek, és az illendő nyereséggel meg nem elégedtek, már most, látván a' Cursusnak naponként való jóvulását, és a' Beváltás által a' Pénz megszükülésétől félvén, önként kínálkodnak jószágaikkal. Mellyre nézve azon Termékeknek árrok a' vásártól fogva igen nagyon leszállott. És ha még, a' mint az idő mutatja, az idén jó termés is leszen, a' kész fizetésekből élők bizonyosan otsóságot reménylhetnek.

Eperjesen Junius' végén temérdek sok Sásák jelentek-meg, és az egész tájat ellepték. Midőn a' város felett repülnének, a' Napnak világát egészen elfogták, és a' városra setét homályt huztak. Ezen veszedelmes vendégek más esetekben nagy szárazság alkalmatosságával szoktak megjelenni. — Mi hozhatta most őket illy esős esztendőben?

B é t s.

A' Julius' 1-ső napjától fogva folyamta indittatott 5, 10, 25, 50 Forintos Bankónotáknak mustraformáját, nem azért,

mintha ez már eddig a' maga valóságában Olvasóinknak kezeikben is meg nem fordult volna, hanem tsak azért, hogy megemértető minémüségait, a' mustrának az eredetivel való összszövetése által, annál inkább megismerhessék: ide teszszük mi is, más, már kész magyar nyomtatásból, ezeknek leírását, a' mint következik: —

„Ezen Notáknak formája hosszúknak négyszeg; mind a' négy felé egyenlő nagyságú.“

„Finom fejer papirosra vannak nyomtatattva, melly mesterségesen készült. Bezegések általlátzó; nyomtatások fekete. Mindenik notán a' papirosban meglátszanak ezen szók: *Dest. N. B. Bank*, és jobb felől a' párkánynak fejer ozifraságában állanak az Arábiai szám felett, melly a' Bankó-Notának nevezeti betség jelenti.

„A' Felső párkánynak jobb felén vagy a' Bankó-Notának nevezeti betség feketén nyomtatva Arábs számmal, ugyan fekete nyomtatásu paizsban; a' párkány közepén a' pénzbeli betség nagy régi Gothus betűkkel.

„A' felső párkánynak bal felén vagy a' mesterséges húzású rostély ezen betűvel: *N.* és a' Bankó-notáknak írott számával.

„A' Bankó-Notának közepében vagy:

a) A' Nemzeti Czedula-Bankónak köteleztetése, hogy az azon notát Beadónak, annak betség Ezüst Pénzben a' Conventziós Pénz folyása szerént kifizesse.

b) A' Pénzbeli Summának Száma egy kisdud fekete vonásos paizsban; és

c) A' kiadásnak napja, ugymint Julius' 1. n. 1816. kissebb betűkkel.

„Az alsó párkánynak jobb felén vagy feketén munkált, hosszúknak, és mesterségesen kiczifrált mező, mellyen a' Bankó-Notának Pénzbeli értéke, 's alatta ezen szó: *Silbermünze*, látszik.

„Az alsó párkánynak közepén a' kisdéd betűk alatt mind a' négy féle Bankó-Notákon egyenlő fejer száraz bélyeg (Stampiglie) vagyon, melly két fejü Császári Sas mutat, 's annak melyén Austria, Habsburg, és Lotharingia Czimere vagyon: körülötte pedig a' Vitézi Rendeknek jelei; a' Sas két szárnyain különösen látszanak: Magyar, Cseh, Galiczia, és Lombardia Országok' Czimerei.

„Az Alsó párkánynak bal felén végre vannak ezen szók: *Jür die Dester. N. Z. Bank*, és a' Cassa Directornak aláírása.

~~~~~

A' Czernowitzi Sorsvonással összeköttetett pénznyeréseknek másodversbéli kijádtzodatása tegnap véghez ment. Az 50,000 Forintokat a' 39655 szám nyerte-el. A' többről még nem írhatunk, mert még nem jött-ki a' laistrom.

H i r a d á s.

A' Cs. K. Ősi és Familiai Fő igazgatás által Magyar Országban Holitschban a' folyó esztendő Augustusának 26-dik és 27-dik napjain, feles számú, eredeti Spanyol Hágó-Kosok, néhány száz, hágásra-alkalmatos, egy és két esztendő, legfinomabb Spanyol eredeti Kosoktól és Anyajuhaktól származott Kosok, továbbá, több, mint 2000 darab, tenyésztetésre tökéletesen alkalmas anya és vemhes juhok, számos fejős tehének és borjak fognak közönséges kótavetye által, azonnal való pénzbeli fizetésért, eladattatni.

A' kótavetye tartatik Holitschban a' Cs. K. múlató kastélyban a' mondott napokon délelőtti 9 órakor. Költ Jul. 8-dikán, 1816-ban.

Jelentés a' Magyar, olvasni szerető Közönséghez.

Egy könyvetske került ki sajtónk alól illy titulus alatt: *A' Delusi Filoklesnek a' Boldogságról való beszélgetése. Egy kis Darab a' Barthelemy Anacharsisából, fordítva Német Nyelvöl*, mellyet az igen Tisztelt közönségnek egész bizodalommal ajánlunk. Az a' nagy munka, mellyből ez fordított, esmértes minden Olvasottak előtt, 's betes volta tudva van; ez a' kis darab pedig méltó jussal ajánlathatik a' többek között az olvasni szerető Ifjúságnak, úgy mint a' mellyben az erkölcsi jóság, 's tisztaság — világi életünkben eleinkbe szabott kötelességeinknek szoros gyakorlására serkentő intések, — a' Vallás mulhatatlanul szükséges voltárol való szép okoskodások foglaltatnak-bé; mellyben a' világi lehető boldogságnak elérésére mintegy út mutatódik. Láthatja ebben az okos ifjúság a' bölts régiségnek szép gondolatjait, 's tudományát, 's az ebben találtató tanátokat a' maga hasznára fordíthatja. Mi nagyobb nyereség, mint ha az ifjú szív kötelességeivel megesmerkedik; azoknak tellyesítésében boldogsága forrását feltalálja; és az ifjúság' eltévelyedései ellen a' hasznos olvasás által magát megoltalmazza? Méltó jussal reménylhetjük, hogy a' Tisztelt Magyar Közönségnek szolgálni kész igyekeztünk, ezen kis munkában számos kedvelőkre fog találni, mellynek igen tsekély ára, 45 xr

Pesten Jun. 15-dikén, 1816.

Fűskúti Landerer' Örökösei.

Julius' 5-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 264 2/3 forintot — egy Császári aranyért 12 fl. 25 kr. — egy Hollandus Aranyért 12 fl. 30 krt.
 Jul. 6-dik napján 100 forint huszas pénzért Váltótzédulában 272 1/4 forintot. — egy Császári aranyért 12 fl. 44 kr. — egy Hollandus aranyért 12 fl. 56 krt.
 Jul. 8-dik napján 100 forint huszas pénzért Váltótzédulában 279 1/4 fl. — egy Császári aranyért 13 fl. 4 kr. — egy Hollandus aranyért 13 fl. 12 kr. adtak.